

UNIVERSITETET I BERGEN

MØTEINNKALLING

Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Tidspunkt: 09.03.17, kl. 12.15-14.00

Sted: Nygårdsgaten 5, rom 6143 (resepsjonen)

Innkalling er sendt til:

Claus Huitfeldt, Ole Martin Skilleås, Pär Sandin, Synnøve Ones Rosales, Tove Ingebjørg Fjell, Randi Gressgård, Sissel Undheim, Michael Grote, Fredrik Kolstad Rongved, Mikkel Ekland Paulsen.

Saksliste og sakspapirer følger vedlagt

Eventuell forfall bes meldt snarest til personlig varamedlem og sekretariatet, tlf. 55 58 99 63, evt. pr. e-post til ranveig.lote@uib.no

Bergen, 03.03.17

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

Saksliste

I	Godkjenning av innkalling	4
II	Protokoll fra møte i Studiestyret 11.01.2017	4
III	Saker til orientering	8
	i) Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften fra NOKUT) ikrafttredelse 09.02.2017	8
	ii) Studiebarometeret for 2016	8
	iii) Stortingsmelding: Kvalitet i høyere utdanning	8
	iv) SiB Karriere og studiemestering	8
	v) Studieplansaker – muntlig orientering om omfang og prosess	8
IV	Vedtaksaker	9
	Sak 5/17 Tittel: Rammer for sammensetning og mandat for programstyrer ved HF	9
	Sak 6/17: Utdanningsmelding 2016	22
V	Drøftingssaker	49
	Sak7/17: Praksisrapport fra LLE.....	49

- I Godkjenning av innkalling
Godkjenning av innkalling og sakspapirer
- II Protokoll fra møte i Studiestyret 11.01.2017

UNIVERSITETET I BERGEN

PROTOKOLL

Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Tidspunkt: 11.01.2017 kl. 12.15 – 15.00

Sted: HF-bygget, Seminarrom 400

Til stede:

Claus Huitfeldt (kom under orienteringssakene), Ole Martin Skilleås, Pär Sandin, Synnøve Ones Rosales, Tove Ingebjørg Fjell, Sissel Undheim, Sigbjørn Torpe

Meldt forfall:

Randi Elin Gressgård, Mikkel Ekland Paulsen, Fredrik Kolstad Rongved

Observatører:

Inger Marie Hatløy, Julie Watkins, Anne-Lise Nordgulen, Silje Grønner Stang

I Godkjenning av innkalling

Godkjent, under møtet ble det gjort endring i rekkefølgen sakene ble behandlet. Sak 4 og 2 ble behandlet først deretter sak 1 og 3.

II Protokoll fra møte i Studiestyret 23.11. 2016

Godkjent

III Saker til orientering

Diverse orienteringer, bl.a.:

Orientering om HF 2018

Fakultetsstyret vedtok i møtet den 20. desember HF2018 forslag til ny studieprogramportefølje ved HF.

I arbeidet med studieplaner og opprettingssøknader er det behov for utarbeiding av standardtekster og formuleringer.

- Justering i UiBs grads- og studieforskrift
Studiestyret diskuterte vedtaket fra møtet 23.11.16 sak 15/2016, revisjon av utfyllende regler til §6.8(4) om begrensning av nytt vurderingsforsøk på masteroppgaveemner til kandidater som stryker. På dette punktet foretok Studiestyret den 23.11. avstemming med 4 stemmer for og 4 stemmer mot forslaget. Leder har dobbeltstemme ved avstemming, og saken fremmes for fakultetsstyret med forslag om at nytt vurderingsforsøk på masteroppgaven kun kan søkes om ved stryk.
- Rutiner for Studiestyret
Innkalling og sakspapirene til Studiestyret skal sendes ut 5 arbeidsdager før møtet. Unntaksvis kan enkeltsaker ettersendes styrets medlemmer.
- Orientering om rekrutteringsforums arbeid
Anne-Lise Nordgulen informerte om arbeidet og planer for vårsemesteret 2017.

Forumet arbeider med å øke søkertallet til masterprogramma og vil arrangere ei masterveke for å informere bachelorstudenter om faginnhold, valg av masteroppgave og yrkesmuligheter etter fullført master. Masterveka blir arrangert i uke 12.

Andre saker det jobbes med er åpen dag, skoleturneer i januar/februar, nye programsider på web med film, og i forbindelse med HF 2018 jobbes det med nye rekrutteringstekster.

- Programsensor
Inger Marie Hatløy orienterte om status for programsensorer ved fakultet. Det er behov for oppnevning av nye programsensorer ved flere program. Programmer som må oppnevne nye programsensorer i 2017 må vurdere å tidsbegrense oppnevning slik at dette passer med innføring av HF2018. Fakultetet bør følge UiBs standardsatser for arbeidet.
- Oppnevning av eksterne sensorer
Ranveig Lote tok opp spørsmålet om oppnevning av ekstern sensor kan flyttes fra fakultet til instituttstyrene. Bakgrunnen for dette er at vi skal ha en mer effektiv administrasjon og dette er en arbeidsoppgave som instituttene i praksis gjennomfører og følger opp. Behovet for kvalitetssikring av oppnevnte sensorer kan ivaretas med felles retningslinjer. Felles retningslinjer bør utarbeides og sendes på høring før saken vedtas.

- PPU-opptaket

I forbindelse med at fakultetet i 2016 fikk tildelt 40 nye studieplasser til PPU, fikk fakultetet en økning på budsjettet i 2016. Det ble også gitt en ekstrabevilgning til fakultetet pga. at engelsk og historie tok opp ytterligere studenter utover rammen. De nye studieplassene er faste plasser som går inn i rammen ved HF, og det vil derfor ikke komme nye midler eller tildelinger i 2017 i forbindelse med PPU-opptaket. Dimensjoneringen av ppu-plasser i utlysningen i 2017 må fordeles mellom HF-fagene på en realistisk måte, og fakultetet må rigge seg slik at studieplassene HF har til PPU fylles så langt som mulig.

Sak 1/17: Retningslinjer for antall sensorer – nye utfyllende regler for Det humanistiske fakultet

Følgende forslag til vedtak forelå:

Skriftlege vurderingsformer med klagerett skal sensurerast av éin sensor, som kan vere intern eller ekstern. Eksamenssvar som vert vurdert til karakteren F eller «ikkje bestått» skal òg vurderast av ein medsensor, som fortrinnsvis er intern. Ved sensur av bacheloroppgåver skal det vere to sensorar, som kan være interne og/eller eksterne. Skriftlege vurderingsformer som ikkje gir klagerett, skal sensurerast av to sensorar. Sensorane kan vere interne og/eller eksterne.

Studiestyret ønsket at «skal» i første setning byttes ut med «kan», og at setningen om besvarelser vurdert til karakteren F fjernes.

Studiestyrets vedtak i saken er rådgivende overfor fakultetsstyret, som gjør endelig vedtak i saker om utfyllende regler.

Vedtak

Skriftlege vurderingsformer med klagerett kan sensurerast av éin sensor. Sensor kan vere intern eller ekstern. Ved sensur av bacheloroppgåver skal det vere to sensorar, som kan være interne og/eller eksterne. Skriftlege vurderingsformer som ikkje gir klagerett, skal sensurerast av to sensorar. Sensorane kan vere interne og/eller eksterne.

Sak 2/17: Ny møtedato for studiestyret i mars

Vedtak

Studiestyrets møte 6. mars flyttes til 9. mars kl. 12.15-14.

Sak 3/17: Retningslinjer for sensorveiledninger ved Det humanistiske fakultet

Vedtak

Studivstyret ser ikke behov for utfyllende retningslinjer for sensorveiledninger ved Det humanistiske fakultet.

Forslag til mal for utforming av sensorveiledning til enkeltvurderinger sendes enhetene til orientering.

Sak 4/17: Organisering og styringsmodell for utdanningene ved HF

Vedtak

Studivstyret ber om at det på grunnlag av drøftingsnotatet og de momentene som kom frem i diskusjonen utarbeides et forslag til organisering av arbeidet med studieplansaker som sendes på høring til ledelsene ved grunnenhetene før det forelegges fakultetsstyret.

17. januar 2017

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

III Saker til orientering

- i) Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning
(Studietilsynsforskriften fra NOKUT) ikrafttredelse 09.02.2017

Lenke til pressemelding: <http://www.nokut.no/no/Nyheter/Nyheter-2017/NOKUTs-nye-studietilsynsforskrift-fastsatt/#.WLfbOIXhCos>

Den nye studietilsynsforskriften

- ii) Studiebarometeret for 2016

Muntlig orientering i møtet.

- iii) Stortingsmelding: Kvalitet i høyere utdanning

<https://www.regjeringen.no/contentassets/ae30e4b7d3241d5bd89db69fe38f7ba/no/pdfs/stm201620170016000dddpdfs.pdf>

Muntlig orientering i møtet.

- iv) SiB Karriere og studiemestering

Muntlig orientering i møtet.

- v) Studieplansaker – muntlig orientering om omfang og prosess

Muntlig orientering i møtet.

IV Vedtakssaker

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 5/17

Møte: 09.03. 2017

Sak 5/17 Tittel: Rammer for sammensetning og mandat for programstyrer ved HF

Dokumenter i saken:

- **Brev til instituttene 11.02. 2017**
- **Svar fra instituttene (IF)**
- **Gjeldende mandat for programstyrer ved HF:** <http://link.uib.no/2Fabx>
- **Kvalitetshandboka ved UiB:** <http://www.uib.no/sa/49342/kvalitetshandboka>

I arbeidet med HF2018 og særlig i etterkant av vedtak om oppretting av nye, tverrfaglige program, har rammer og sammensetning i programstyrene ved HF vært diskutert i ulike fora. Fakultetet har tatt med innspill og synspunkt som har kommet underveis, og forsøkt å legge disse til grunn i utarbeidelsen av justerte retningslinjer og mandat for programstyrer ved HF. Et forslag ble sendt instituttene i brev datert 11.02. 2017, med tilbakemeldingsfrist 23.02. 2017. Det kom tilbakemelding fra ett av instituttene, se vedlegg.

Fakultetet har basert de nye retningslinjene på eksisterende mandat og retningslinjer for sammensetning av programstyrer, og justert disse med tanke på å sikre mest mulig styringsdyktige og representative organ innenfor rammene som settes i UiBs regelsamling og kvalitetssikringssystem (kvalitetshandboka), og dessuten sett hen til økende krav til en tydelig utdanningsledelse, som nedfelt i NOKUTs studietilsynsforskrift (§ 2-3 (3)) og i Stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning. At programstyrene får en tydeligere rolle og et større ansvar i kvalitetssikringen og behandling av studieplaner kan være et bidrag til å styrke utdanningsledelsen, da den enkelte fagdisiplin ikke lenger står alene i sitt arbeid med studieplaner, men må utvikle sine emner og studieløp i samarbeid med et tverrfaglig programstyre, og sikre at emnene i den enkelte fagdisiplin fungerer godt i helheten i programmet og med fellesemnene.

I det følgende kommenterer vi merknadene som har kommet inn fra IF:

Studentrepresentasjon: Det er vanskelig å komme forbi det faktum at et program med mange spesialiseringer vanskelig kan ha formell studentrepresentasjon fra hvert av disiplinene i programstyret. Slik er det også i allerede eksisterende tverrfaglige program som Bachelor i retorikk og Bachelor i kjønnsstudier. Fakultetets anbefaling er at planlagte studie- og emneplanendringer gjøres til gjenstand for åpne diskusjoner i fagmiljøenes stabsmøter før de sendes til vedtak i programstyret, og at man inviterer studentrepresentanter/fagutvalg/referansestudenter til møter der man arbeider med forslag til endringer. IF foreslår også en ordning med studentobservatør uten stemmerett i programstyrene. Dette kan være en aktuell løsning, men en observatør i et vedtaksmøte vil ikke ha reell påvirkning på saken. Det er også slik at programstyremøter, UUI og Institutttråd i utgangspunktet er demokratiske og åpne møter, der studenter allerede har anledning til å være til stede om de ønsker det.

Fagrepresentasjon:

IF mener det er fornuftig at det er fagkoordinator som sitter i programstyrene. IFs anbefaler at det, i tillegg til representanter for disiplinene utnevnes en fagdidaktiker som medlem av programstyret for BA i europeiske og amerikanske språk og litteraturer. Dette er en god idé, og fakultetsledelsen anbefaler at denne oppnevnes som observatør, på samme måte som representanter for fellesemner.

Antall styremedlemmer: IF anbefaler at det åpnes for at man kan ha flere enn ti medlemmer i et programstyre, spesielt for program med mange disipliner. Det kan være gode grunner for dette, men samtidig bør det være balanse i antall representanter fra fagmiljøene som inngår med spesialisering i programmet. En økning til tolv representanter ville gi mulighet for noen flere fagrepresentanter, men ikke to fra hvert fag, i og med at også studentene skal være representert i programstyrene. Fakultetet vil derfor fortsatt anbefale en ramme på maksimum ti stemmeberettigede medlemmer. Vi foreslår imidlertid at observatører kan komme i tillegg til disse ti.

UUI: Det fins gode argumenter for å forenkle utvalgsstrukturen på instituttene, og IF foreslår å legge ned UUI, som et avbyråkratiserende tiltak. Oppgavene som ligger i UUI i dag, kan dels overføres til IR og dels til programstyrene, mener instituttet. Fakultetet har stor sympati for argumentene og tankegangen i dette forslaget. Samtidig er det mange viktige saker på utdanningsfeltet som er nødvendig å diskutere på tvers av programmene, og der det vil være en fordel at det fins et felles forum, under ledelse av undervisningskoordinator, som tar stilling til eller iverksetter saker og tiltak på vegne av instituttet. Institutttrådet har ikke den samme utdanningskompetansen som UUI i sin ledelse (instituttstyrer) eller sekretær (administrasjonssjef), og heller ikke den samme forbindelsen til fakultetets Studiestyre og diskusjonene der. På den annen side, dersom man skulle sende disse sakene til programstyrene, vil man i mange tilfeller få flere ulike resultater på ett og samme institutt. Dersom dette skulle gjelde saker som involverer oppgaver/rutiner som bør være felles for alle fag/program ved instituttet (f.eks. rutiner for emneevaluering, sensorveiledninger, undervisningsplanlegging m.m.), vil dette være spesielt uheldig. Man ville også få trippel saksforberedelse i den enkelte sak, dersom samme sak skulle behandles i f.eks. tre ulike programstyrene, i stedet for i ett UUI. Å

legge ned UUI vil i så tilfelle heller virke mot sin hensikt, dersom målsettingen er å bygge ned byråkratiserende strukturer.

Fakultetets forslag om å beholde UUI men trekke ut studieplanbehandlingen av dette forumet er nettopp et forslag om avbyråkratisering, der man unngår en to-trinns utvalgsbehandling av studieplansaker ved instituttet. Samtidig beholder man muligheten for behandling av studiesaker av programoverordnet karakter, på instituttnivået.

Overgangsperiode: IF ønsker at overgangsperioden gjøres kortere og at de nye programstyrene overtar ansvaret både for nye og eksisterende program fra og med studieplanfristen 15. september i år. På dette tidspunktet er imidlertid de nye programmene ennå ikke behandlet av UiBs utdanningsutvalg og universitetsstyre, og dermed ikke formelt godkjent for opprettelse. Fakultetet foreslår derfor at den formelle overleveringen av de eksisterende programmene til nye programstyrer skjer etter at universitetsstyret formelt har godkjent og vedtatt opprettelse av de nye programmene, dvs. rundt 1. desember 2017.

I vedlagte retningslinjer og mandat er det gjort noen tillegg etter høringsrunden, og disse er markert med gult.

Forslag til vedtak:

Studiestyret vedtar forslag til retningslinjer for sammensetning og mandat for programstyrene ved HF slik de er fremlagt i saken, med eventuelle justeringer som er lagt til i møtet.

Retningslinjene gjøres gjeldende fra 10. mars 2017.

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef

Institutt for fremmedspråk

Senter for kvinne- og kjønnsforskning

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Referanse

2017/2479-RAL

Dato

11.02.2017

Rammer for sammensetning og mandat for programstyrer ved HF

Vi oversender med dette forslag til retningslinjer for sammensetning og mandat for programstyrene ved HF, i kjølvannet av vedtak om oppretting av tverrfaglige studieprogram i 2018.

Forslag til retningslinjer for sammensetning for programstyrene er bygget på bestemmelser i regelsamling og myndighetskart ved UiB. Forslaget til mandat er basert på gjeldende mandat for programstyrer ved HF, jfr. sak 2012/2729, men tilpasset den nye situasjonen med tverrfaglige program. Gjeldende mandat for programstyrer ved HF ligger på fakultetets nettsider, nederst på denne siden: <http://www.uib.no/hf/21521/kvalitetssikring-av-utdanninga>

[Handbok for kvalitetssikring ved UiB](#) gir rammer for ansvarsområder for programstyrer ved UiB (kap. 3). Programstyrets rolle er også omtalt i kap. 16.1 om oppretting av nye studieprogram.

Overgangen mellom disiplinbaserte og nye, tverrfaglige program

I overgangsperioden frem til 1. august 2018 anbefaler fakultetet at disiplinfagenes representant(er) i de nye, tverrfaglige programstyrene også sitter i programstyret for de eksisterende programmene, særlig siden emneporteføljen og det faglige innholdet i eksisterende og kommende program i all hovedsak er overlappende.

Når de nye programmene er opprettet og iverksettes fra høsten 2018 er det naturlig å avvikle programstyrene for de disiplinbaserte programmene som går inn i tverrfaglige program. De disiplinbaserte programmene vil ta opp et siste kull studenter høsten 2017 og disse pluss foregående kull som ikke er ferdige må enten overføres til de nye programmene eller fullføre på de disiplinbaserte programmene. Fakultet og institutt vil sammen måtte avklare hvilke overgangsordninger som er mulig og hensiktsmessig for det enkelte program. Dette kan gjøres endelig når studieplanene for de nye programmene er ferdigstilte. Vi anbefaler likevel dialog mellom institutt og fakultet underveis i arbeidet med studieplanene på dette punktet, slik at vi kan planlegge overgangsperiodene best mulig og avklare formelle rammer for ulike løsninger underveis.

Fakultetet vil anbefale at fagkoordinator er (en av) disiplinfagenes representant(er) i tverrfaglige programstyrer, for å sikre kontinuiteten mellom det enkelte fagmiljø's drift og daglige planlegging og programstyrets mer overordnede arbeid.

Tilbakemelding fra instituttene

Vi ber om en kortfattet, rask tilbakemelding fra instituttene dersom dere har innspill til retningslinjene for sammensetning og mandat for programstyrene.

Frist for tilbakemelding: torsdag 23. februar. Nye regler for sammensetning og mandat for programstyrene kan iverksettes av fakultetet ved behandling i Studiestyret 9. mars. (Endringene i mandat og sammensetning av programstyrene ved HF er av justerende karakter. Det er derfor tilstrekkelig at fakultetsstyret orienteres om endringene.)

Programstyrenes rolle når det gjelder vedtak av studie- og emneplaner

Ansvar for behandling av studiesaker på instituttnivået, inkl. studie- og emnebeskrivelser, er iflg. UiBs regelsamling lagt til instituttrådene (IR). Praksis ved HF er stort sett at IR har delegert behandling av studiesaker, og da også studie- og emnebeskrivelser, til Utvalg for undervisning og internasjonalisering (UUI). Formelt har programstyrene i dag derfor en rådgivende behandling av studie- og emneplansaker overfor UUI. Også i den nye strukturen vil programstyrenes rolle formelt være rådgivende. Fakultetet vil

imidlertid foreslå en studieplanprosess der programstyrene får delegert ansvar for studieplansaker fra IR og UUI slik at det er programstyrene som normalt står for utvalgsbehandlingen av studieplansaker på instituttnivået.

Etter presisering av *Forskrift for opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen* i 2015 er det slik at instituttnivået ikke lenger kan gjøre endelige vedtak i studie- og emneplaner. Det er først når fakultetet har gjort vedtak i et av sine organ, at endringer i studie- og emneplaner blir gjort gjeldende.

Ved HF er vedtaksmyndighet i studie- og emneplaner delegert fra Fakultetsstyret til Studiestyret. Prodekan kan også vedta studie- og emneplaner på delegert fullmakt fra Studiestyret, og dette er hovedmodellen i saker som ikke har prinsipiell karakter eller som ikke representerer en vesentlig omlegging av gjeldende studietilbud.

Fagmiljøene som inngår i tverrfaglige program mister altså ikke en myndighet over studieplaner som de har i disiplinbaserte program, da programstyrene uansett programstruktur formelt har en rådgivende rolle. Vårt forslag innebærer at programstyrene får delegert mer myndighet enn de tidligere har hatt, selv om vedtak i programstyret fremdeles er å regne som anbefalinger overfor neste nivå i myndighetskartet ved UiB.

Utvikling av emneplaner, undervisning- vurderingsformer

Det enkelte fagmiljø i tverrfaglige program vil som før være det naturlige forumet for arbeid med og utvikling av emneplaner og faginnhold, undervisnings- og vurderingsformer, selv om den første, formelle utvalgsbehandlingen vil skje i programstyret. Om fagnivået ikke er et formelt utvalgs-/styrenivå, vil det fortsatt være de fagansatte på det enkelte fag som har et klart ansvar for kvaliteten og innholdet i emner og studieløp som det aktuelle fagmiljøet eier og tilbyr.

UH-loven sier følgende om faglig frihet og ansvar: § 1-5. *Faglig frihet og ansvar:*

- (4) Den som gir undervisning ved institusjon under denne lov har et selvstendig faglig ansvar for innhold og opplegg av denne innenfor de rammer som institusjonen fastsetter eller som følger av lov eller i medhold av lov.

Vi kan også vise til kapittel 8 i dokumentet *Kvalitetsområder for studieprogram*:

<http://www.nokut.no/no/fakta/nokuts-publikasjoner/veiledninger/hoyere-utdanning/kvalitetsomrader-for-studieprogram/> :

Ledelse og design av studieprogram er en arena der programledelse, fagansatte, studenter, støttetjenester, arbeidslivet, fag- og yrkesorganisasjoner, og samfunnet for øvrig kan diskutere fag og faglig utvikling.

Disiplinfagenes representanter i tverrfaglige programstyrever har også et ansvar for å representere sitt fagmiljø's syn i programstyret for programmet, og å ha dialog med sine fagfeller om arbeidet i programstyret.

Studentrepresentasjon

Studentrepresentanter vil bli representert i programstyrever i tverrfaglige program på samme måte som i dagens programstyrever, UUI og IR, og representerer de øvrige studentene.. Vi forutsetter at også studentrepresentanter i tverrfaglige programstyrever utøver sin representasjonsrolle i den forståelse at de skal ha dialog med øvrige studenter omkring sakene og slik representere studentenes syn i en bredere forstand.

Vennlig hilsen

Claus Huitfeldt

Prodekan for utdanning

Ranveig Lote

studiesjef

Det humanistiske fakultet

Referanse Dato

2017/2479-ÅSJ 23.02.2017

Svar fra IF - Retningsliner for representasjon og mandat for programstyra ved HF

Kommentarar frå Institutt for framandspråk til framlegg frå fakultetssekretariatet 11.2.2017.

Innanfor dei rammene som er gitt i og med fakultetsstyrevedtaket om HF-2018, synest instituttet at framlegget til retningsliner og mandat er godt og tenleg. Vi vil kommentera nokre enkeltpunkt nedanfor.

(1) Studentrepresentasjon

I dagens struktur blir studie- og emneplanar drøfta i to vedtaksorgan på instituttnivået. Først i fagvise programstyre, der studentane frå alle fag er representerte, deretter i UUI, som òg har studentrepresentasjon, men utan at alle fag er representerte. Studentane er med andre ord sikra å kunna delta i utforminga av studie- og emneplanar på eige fag. Med dei nye programstyra vil ikkje dette lenger vera tilfellet for studentane på det nye, store programmet i Europeiske og amerikanske språk og litteraturar. Med eit programstyre med maksimum ti medlemar og ansvaret for seks fag, er det ikkje mogleg å få med meir enn to – høgst tre – studentrepresentantar. Sjølv om det blir opna for tolv

medlemar i programstyret (sjå (3) nedanfor), vil det neppe vera aktuelt å ha meir enn tre studentrepresentantar. Dermed vil studentane på fleire av faga mista mykje av den demokratiske medråderetten over faget sitt. På den andre sida, skulle seks fag ha kvar sin studentrepresentant, ville dette anten føra til eit svært stort programstyre, eller til at studentane fekk ein urimeleg dominerande representasjon i programstyret. Uansett måtte ramma på ti utvidast. Vi ser ikkje ei fullgod løysing på dette problemet, men ei ordning med studentobservatørar utan røystrett frå ikkje-representerte fag kunne bøta noko på denne skavanken.

(2) Fagrepresentasjonen

Instituttet trur det vil vera fornuftig at fagkoordinatorane sit i programstyra. Samstundes ser vi at retningslinjene opnar for at både dette spørsmålet og fleire andre spørsmål som gjeld representasjon, kan avgjerast av institutta innanfor temmeleg vide rammer. Det er ei klok og pragmatisk løysing. Av omsyn til lektorprogrammet bør også minst ein fagdidaktikar være representert i det store programstyret.

(3) Talet på styremedlemar

Å setja eit øvre tak på ti medlemar er i minste laget for det største programstyret ved IF, som altså inkluderer seks fag (der eitt av dei har to fagkoordinatorar). Vi ser at det kan vera uheldig for effektiviteten om programstyret blir for stort, men det ville likevel hjelpa ein god del om taket var tolv, og ikkje ti medlemar.

(4) UUI

UUI misser ein viktig funksjon når institutt-godkjenninga av studie- og emneplanar vert flytta over til programstyra. Det reiser igjen spørsmålet om institutta har fått ein for tungrodd struktur. I tillegg til uformelle lærarmøte har institutta vedtaksorgan på tre nivå: programstyra, UUI og instituttrådet. Alle desse kan i prinsippet vera med og gjera vedtak på studiefeltet. Det bør vurderast å leggja ned UUI, som eit avbyråkratiserande tiltak. Oppgåvene som UUI har hatt, kan i så fall overførast dels til instituttrådet og dels til programstyra. Samstundes er det viktig at det finst felles møteplassar der alle fag ved instituttet kan utveksla informasjon og drøfta studiespørsmål. Ved IF vil dette særleg vera viktig for dei tre faga arabisk, japansk og kinesisk – som ikkje er med i det store programmet. Dette kan t.d. ordnast gjennom eit fast, men uformelt fora der undervisningskoordinator og studieleiar kallar inn fagkoordinatorane, utan at det treng vera eit formelt råd med vedtaksfullmakt og protokollar.

(5) Overgangsperiode

Vi synest det er for lange med ein overgangsperiode med dobbelt sett av programstyre heilt frå no og fram til august 2018. For å unngå dobbeltarbeid og forvirring, bør dei gamle programstyra i alle fall ikkje vera i funksjon lenger enn fram til studieplanfristen for våren 2018, dvs. 15. september i år. Eventuelt bør dei gamle programstyra avviklast før, og dei nye ta over funksjonane.

Venleg helsing

Åse Johnsen,

instituttleiar

Programstyrene ved HF

Retningslinjer for sammensetning og mandat.

Revidert februar 2017.

Sammensetning og oppnevning

1. Hvert program (også programmer med flere studieretninger) skal underlegges et programstyre, jfr. Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia: <http://link.uib.no/1xyz0>
2. Programmer som har samme eller tilnærmet samme spesialisering(er) eller studieretninger vil normalt ha felles programstyre. Typisk gjelder dette programstyret for årsstudier, bachelorprogram og masterprogram med samme faglige spesialisering(er) eller studieretninger.
3. Et programstyre skal ha minst én vitenskapelig ansatt (normalt fagkoordinator) fra hvert av de fagene som inngår som spesialisering eller studieretning i programmet.
4. Dersom programmet inneholder fellesemne som eies av annet fagmiljø, skal det oppnevnes en observatør for dette fagmiljøet. Program som i hovedsak inneholder spesialiseringsfag som også inngår i lektorutdanningen, skal i tillegg oppnevne en fagdidaktiker som observatør i programstyret.
5. Minst 20 % av medlemmene i programstyret skal være studenter.
6. Programstyret kan også ha eksterne medlem fra f.eks. nærings- eller kulturliv, offentlig forvaltning eller andre læresteder.
7. Programstyret skal ha minst tre og maksimalt ti medlemmer.
8. Programstyrets leder og eventuelle eksterne medlemmer oppnevnes av instituttet som har administrativt ansvar for programmet.
9. Saker som behandles i programstyret vedtas på vanlig måte ved konsensus eller ved avstemning, der programstyreleders stemme ved stemmelikhet teller dobbelt.
10. Instituttet som har administrativt ansvar for programmet stiller sekretær til rådighet.

Mandat for programstyra ved Det humanistiske fakultet

Mandatet for programstyra er definert innan følgjande tre område:

- ✓ **Utvikling**
- ✓ **Leiing**
- ✓ **Kvalitetssikring**

Utvikling:

Programstyret skal

- utvikle og revidere studieplanen for programmet i samsvar med krava i UiB sin studieforskrift og fakultetet sine utfyllande reglar til desse.
- avgjere kva emne som skal inngå i programmet og kva omfang (studiepoeng) emna skal ha i samarbeid med fagmiljøa som eig emna.
- utvikle og revidere alle emne som ligg til spesialiseringsfaga eller studieretningane i programmet.
- ta initiativ til utvekslingsavtalar og leggje til rette for studentmobilitet på programmet
- syte for godkjenning av studieplan på instituttnivå og oversending til fakultetet innan gjeldande fristar og retningsliner.

Leiing:

Programstyret skal

- syte for god informasjonsflyt til fagmiljø, institutt og studentar
- i tverrfaglege program, samarbeide med spesialiseringsfaga på ein slik måte at desse blir høyrde i saker som gjeld utforming av emneporteføljen i faget.
- ha jamlege møte som oppfølging av det ansvaret det har for programmet og føre protokoll frå møta

- ha ansvar for eit godt læringsmiljø for studentane i programmet
- greie ut ressursmessige konsekvensar ved behandling av studieplansaker. Instituttet må godkjenne den ressursmessige sidan av studieplanen før oversending til endelig vedtak ved fakultetet.

Evaluering:

Programstyret skal

- syte for evaluering av programmet i samsvar med *Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia*
- foreslå oppnemning av programsensor for fakultetet
- inngå kontrakt med programsensor (i samarbeid med instituttet) der oppgåvene og honorar til sensor er fastlagde
- syte for at retningsliner for programsensor ved UiB blir følgt opp i samarbeid med programsensor, jf. Appendiks s. 16 i *Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia*
<http://link.uib.no/?5FfsG>
- følgje opp programsensorrapport i fagmiljøet og på instituttet, og i samband med utdanningsmelding kvart år

-revidert februar 2017

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 6/17

Møte: 09.03. 2017

Sak 6/17: Utdanningsmelding 2016

Dokumenter i saken

Brev til fakultetet fra UiB v/Universitetsdirektøren datert 5.1.17

Brev til instituttene og sentrene ved HF datert 16.1.17

Meldinger fra AHKR, IF, LLE, FoF, SKOK og SVT

Fakultetets utkast til utdanningsmelding for 2016 legges frem for studiestyret til behandling.

Fakultetene er bl.a. bedt om å gjøre rede for oppfølging av resultater fra Studiebarometeret i årets melding. Studiebarometeret ble publisert 6.2.17, og instituttene hadde frist til å sende inn sine meldinger til HF 20.2.17. Den korte fristen er trolig årsak til at det fra enkelte institutt har kommet få konkrete innspill til dette punktet i meldingen. Studiestyret bes derfor komme med innspill i møtet.

Etter møtet i studiestyret vil prodekan ferdigstille meldingen og den vil bli oversendt fakultetsstyret til behandling i møtet 21.3.17.

Dimensjonering av studieplasser og program, oppretting og nedlegging, utarbeides i eget vedlegg som sendes til instituttene for innspill og gjennomgang og behandles i studiestyret 19.4.17.

Forslag til vedtak:

Studiestyret ved HF godkjenner utdanningsmeldingen for 2016 med de merknader som kom frem i møtet.

Prodekan får fullmakt til å ferdigstille meldingen for oversending til fakultetsstyret.

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
Studiesjef

Utdanningsmelding 2016 Det humanistiske fakultet

- **Utdanningskvalitet: Status for fremdrift av igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye, inkludert oppfølging av resultater fra Studiebarometeret. Orientering om gjennomførte programevalueringer i 2016 og status for revisjonsarbeidet i studieprogrammene og informasjon om arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall i studieprogrammene.**

Status for fremdrift av igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye, inkludert oppfølging av resultater fra Studiebarometeret.

I Det humanistiske fakultets strategiske plan 2016-2022, vedtatt 24.11.15, er en av de prioriterte oppgavene å gjennomgå studieprogramporteføljen ved fakultetet. Målet er å forvalte og videreutvikle et bredt og tverrfaglig studietilbud. I løpet av 2016 har fakultetet gjennomgått og revidert studieprogramporteføljen med sikte på bedre utnyttelse av fakultetets bredde. Dette arbeidet gjennomføres i prosjektet HF2018. I desember 2016 vedtok fakultetsstyret ny studieprogramportefølje ved HF. Porteføljen består nå av færre og større tverrfaglige studieprogram og det skal utvikles fellesemner både på tvers av fag og institutt. Studieprogrammene og undervisningsressursene er utviklet med tanke på å fordele ressursene best mulig mellom programmene. Målet om å sikre fakultetet en langsiktig solid økonomi, sørge for gode vilkår for forskere og undervisere, samt å ivareta de små fagene ved fakultetet vil bidra til økt studiekvalitet. Hvordan studiekvalitet kan ivaretas og videreutvikles som en del av prosjektet er et gjennomgående tema i HF2018.

I tillegg til prosjekt HF2018 arbeides det godt med ulike større og mindre kvalitetstiltak. Fakultetet videreførte i 2016 ordningen fra 2015 med gruppemottak i studiestartuken. Mottaket av nye studenter har fungert svært tilfredsstillende de to årene vi har gjennomført dette, og både deltakere og gruppeledere har gitt svært gode evalueringer av opplegget. Gruppemottaket vil bli videreført også i 2017. Målet er å gi studentene en best mulig studiestart, et trygt sosialt miljø og tilhørighet fra dag én og å motvirke frafall.

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR) har gjennomført uformelle undersøkelser blant studentene og bedt dem melde inn forelesere som de mener fortjener hederlig omtale for sin undervisningsinnsats. Instituttet ser at studentene har et stort engasjement for undervisning og deres tilbakemeldinger er videreformidlet til foreleserne som opplever tilbakemeldingene som motiverende. Instituttet bemerker at det kanskje bør vurderes mer formelle tiltak for å verdsette og anerkjenne god undervisning da dette bidrar til økt studiekvalitet. Emnet AHKR201 *Praksis i arbeidslivet* mottok i 2016 HFs Spurveuglepris, fakultetets egen studiekvalitetspris. Emnet er både tverrfaglig og praksisbasert og får gode tilbakemeldinger.

Ved Institutt for fremmedspråk har flere av fagene gjennomført digitaliseringsprosjekter; f.eks. innspilling av videoforelesninger («flipped classroom») som skaper rom for aktiv læring og en ny tilnærming til fagstoffet i møtet mellom student og underviser. Instituttet gjør et stort arbeid med å utvikle nye/alternative undervisningsformer. I samarbeid med institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE) og Karrieresenteret har IF også arrangert skreddersydde jobbsøkerkurs for studentene. Instituttet arbeider ellers aktivt for å opprette studentutvekslingsavtaler noe som er særlig viktig del av kvaliteten i utdanningen på fremmedspråk.

LLE har videreført mentorordningen ved allmenn litteraturvitenskap hvor masterstudenter fungerer som mentorer for nye studenter. Fagmiljøet i teatervitenskap har etablert et prosjekt for å utrede modeller for praksissamarbeid innen teatervitenskap og beslektede kultur- og kunstoffag ved HF. Prosjektet har utarbeidet en rapport som vil ligge til grunn for LLEs videre arbeid med å etablere praksissamarbeid med lokale kunst- og kulturorganisasjoner på BA og MA nivå. Rapporten forventes også komme til nytte i etablering av praksis i andre fag. Nordisk litteratur har utviklet kursopplegg for studentaktiv undervisning i forbindelse med å skrive en introduksjonsbok i sjangerteori.

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier (FoF) viderefører sin velfungerende mentorordning. Ordningen innebærer at nye studenter møter en tildelt faglig ansatt to til tre ganger i semesteret. Evalueringer viser at dette er et positivt tiltak da det særlig er i studentenes første studieår man ser at det er frafall og at det derfor er viktig å videreføre tiltak som integrerer ferske studenter sosialt og faglig så tidlig som mulig. FoF trekker også frem et svært aktivt fagutvalg med studenter som har en særlig positiv effekt. Instituttet vil derfor legge til rette for at fagutvalget får gode arbeidsmuligheter. Instituttet har også hatt fokus på utvikling av nye emner, alumnuskartlegging, rekrutteringsfilm og nye evalueringsverktøy.

Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) har iverksatt flere tiltak for å redusere frafall fra bachelorprogrammet, inkludert studentmottak for førstesemesterstudenter, økt tilrettelegging for aktivitet i fagutvalget, tildeling av akademisk kontaktperson til studenter og flere faglig-sosiale tilbud som faglunsjer og filmkvelder. Disse tiltakene vil bli videreført i 2017.

HF vil arbeide for å øke svarprosenten i Studiebarometeret slik at flere av programmene får resultater som kan vises statistisk, og at dataene samlet sett blir mer representative for studiekvaliteten ved fakultetet. Fakultetet ser også et behov for en tydeligere og mer samlet kampanje ved UiB generelt, for å øke studentenes motivasjon for å svare på Studiebarometeret. Resultatene på faglig tilbakemelding og veiledning ved HF er gode, mens utfordringene først og fremst er knyttet til tydelige jobbmuligheter og fagspesifikke ferdigheter. Dette vil fakultetet følge opp ved å arbeide videre for integrering av praksis og samarbeid med arbeidslivet samt bevisstgjøring og karriereveiledningskurs rettet mot studenter både på bachelor og masternivå, i samarbeid bl.a. med SiB karriere- og studiemestring.

I tillegg vil vi her legge inn en kort tekst som oppsummerer resultatene for 2016 og instituttens planer for oppfølging av resultatene på det enkelte program.

Orientering om gjennomførte programevalueringer i 2016 og status for revisjonsarbeidet i studieprogrammene og informasjon om arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall i studieprogrammene.

I forbindelse med HF2018 er alle BA og MA programmer på HF grundig evaluert av fagmiljø og institutt. Revisjon av studieprogrammene er nedfelt i HF2018s anbefalte studieprogramportefølje. Fakultetet har en vel fungerende praksis med programsensorer med tilhørende gode rutiner for utvikling av rapporter, behandling av disse i fagmiljøene og videre behandling av rapportene i studiestyret. Som følge av HF2018 og nytt mandat for programstyrene ved HF, ser vi behov for en gjennomgang av rutineene for å sikre bl.a. god studentrepresentasjon og ansvarsfordeling på programmene. Noen avtaler må reforhandles grunnet HF2018 og nytt mandat for programstyrene er utarbeidet. Studiestyret har i 2016 mottatt programsensorrapporter fra følgende program: MAHF-LÆFR og MAHFLÆNO, russisk, BA musikk, nordisk språk og litteratur, norrøn filologi og norsk som andrespråk, japansk, MA historie, MA region og regionalisering, arabisk, spansk, kinesisk og engelsk. programsensorrapporter blir registrert i Studiekvalitetsportalen. Programsensorene og deres rapporter har dessuten gitt nyttige innspill i HF2018-prosessen.

I tillegg til allerede nevnte tiltak for reduksjon av frafall i studieprogrammene, som revisjon av studieprogrammene i HF 2018, studiestartgrupper ved studentmottaket om høsten og mentorordningen ved FoF og litteraturvitenskap, vil vi nevne det generelt gode arbeidet ved instituttene for å legge til rette for velfungerende fagutvalg samt ulike lokale tiltak for økt kontakt mellom studenter og faglig ansatte. Vi vil også trekke fram en utprøving av nye former for studentaktiv læring ved IF og ved SKOK. Under emnet KVIK206 Gender and sexuality in a global context, har for eksempel senteret utviklet kurset «Gender, migration and time». Kurset gir studentene anledning til å diskutere pensum med forskere i det NFR-finansierte prosjektet *Waiting for an uncertain future: The temporalities of irregular migration*. Kurset gir en tett kobling mellom forskning og undervisning og stor grad av interaksjon mellom studenter og undervisere, noe som også gir økt studiekvalitet og kan motvirke frafall.

- **Portefølje og dimensjonering: Planer for endringer og dimensjonering av studietilbud og opptak.**

Følgende studieprogram foreslås nedlagt:

- Bachelorprogram i historie
- Masterprogram i historie
- Bachelorprogram i kulturvitenskap
- Masterprogram i kulturvitenskap
- Bachelorprogram i engelsk
- Masterprogram i engelsk
- Bachelorprogram i fransk
- Bachelorprogram i tysk

- Bachelorprogram i spansk og latinamerikastudier
- Bachelorprogram i italiensk
- Bachelorprogram i russisk
- Bachelorprogram i arabisk
- Masterprogram i arabisk
- Bachelorprogram i kinesisk
- Bachelorprogram i japansk
- Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur
- Masterprogram i nordisk språk og litteratur
- Bachelorprogram i norrøn filologi
- Masterprogram i norrøn filologi
- Bachelorprogram i norsk som andrespråk
- Bachelorprogram i kunsthistorie
- Bachelorprogram i klassisk filologi
- Masterprogram i latin
- Masterprogram i gresk
- Bachelorprogram i teatervitenskap
- Bachelorprogram i digital kultur

Følgende studieprogram foreslås opprettet (studieretninger i parentes, navn på programmer og studieretninger med forbehold om endringer):

- Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap
 - Historie, Kulturvitenskap
- Masterprogram i historie og kulturvitenskap
 - Historie, Kulturvitenskap
- Bachelorprogram i europeiske og amerikanske språk og litteraturer
 - Engelsk, Fransk språk og litteratur, Tysk språk og litteratur, Italiensk språk og litteratur, Spansk språk og latinamerikastudier, Russisk språk og litteratur
- Masterprogram i klassiske språk
 - Gresk, Latin
- Bachelorprogram i arabisk (med Midtøstens kultur/historie)
 - Arabisk språk,
- Bachelorprogram i østasiatiske språk og kulturer
 - Japansk språk og kultur, Kinesisk språk og kultur
- Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur
 - Nordisk språk og litteratur, Norsk som andrespråk, Norrøn filologi
- Masterprogram i nordisk
 - Nordisk språk og litteratur, Norrøn filologi
- Bachelorprogram i samtidskultur
 - Digital kultur, Teatervitenskap, Moderne kunsthistorie

- Bachelorprogram i kunsthistorie og klassiske språk
 - Kunsthistorie, latin, gresk

[Masterprogrammene i engelsk, fransk, tysk, italiensk og russisk skifter navn, og disse samt masterprogrammet spansk og latinamerikastudier etablerer fellesemner, men består som egne program.]

- **Oppfølging av handlingsplaner: Status for oppfølging av Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017.**

Fakultetet har i 2016 fulgt opp Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017 på alle områder og vi skal kort nevne noen eksempler:

Innsatsområde A: UiB satser på skolen: EVU-tilbudet ved LLE retter seg i hovedsak mot de som vil eller som allerede underviser i skolen, med et emnetilbud særlig spisset mot norskfaget, f.eks. PRISME (norsk som andrespråk) og Fjernord, hvor instituttet erfarer en markert økning i søknadene samt erfaringsbasert masterprogram i undervisning med fordypning i nordisk språk og litteratur. Også ved IF er EVU-tilbudet rettet mot skolen. Instituttet har i tillegg til allerede eksisterende EVU-portefølje, bl.a. VID-MAUENG, også utviklet nye tilbud for nettarabisk og KfK-kurs i spansk med oppstart i 2017.

Innsatsområde B: UiB satser på offentlig sektor og organisasjoner i arbeidslivet: AHKR's EVU-tilbud for Norsk sykepleierforbund (AHS-ernene) og tilbudet som retter seg mot museumssektoren (MUSE-ernene) er begge eksempler på EVU-virksomhet som dekkes av dette innsatsområdet i handlingsplanen. 18 museumsansatte tok emner innen forskning eller forskningsformidling (MUSE).

Innsatsområde C: UiB skal tilby EVU innen UiBs strategiske profilområder: LLE har fått stimuleringsmilder og er i ferd med å utvikle det tverrfaglige emnet Hermod: Retorikk, kultur og samfunn. Emnet er rettet mot kommunikasjonsarbeidere innen kultur, forskning og undervisning, jf. innsatsområde B.

Innsatsområde D: UiB skal videreutvikle etterutdanningstilbudet: HF er tradisjonelt godt representert med etterutdanning på FP-dagen med flere innlegg og IF er i dialog med fagnettverket for fremmedspråk i fylkeskommunen og ønsker å satse på egne fagdager for fremmedspråklærere videre, jf. innsatsområde A.

LLE ser også på muligheten for økt digitalisering, i dialog med Studieadministrativ avdeling, og undersøker muligheten for å få gjennomført PRISME-kursene i Inspira, noe som vil være både ressurs- og tidsbesparende. HF benytter også undervisningsplattformen Adobe Connect som vi har gode erfaringer med, og som særlig nettpansk ved IF har god kompetanse på.

Universitetsmuseet

Fakultetene

Referanse

2017/314-STVE

Forsknings, forskerutdannings- og utdanningsmeldinger 2016

Som del av arbeidet med universitetets forskningsmelding, forskerutdanningsmelding og utdanningsmelding, skal det utarbeides egne meldinger fra fakulteter og institutter. Institusjonens meldinger skal behandles i Universitetsstyret i første halvår.

Universitetsledelsen er opptatt av at meldingene skal ha et hensiktsmessig format, som både sikrer effektiv rapportering og tydelig får fram satsinger og resultat, styrker og svakheter. Meldingene bør derfor ikke være mer enn 6 sider totalt. Maler for meldingene følger vedlagt.

Frist for innlevering settes til 21. april 2017. Meldingen vil bli drøftet i utdanningsutvalget og forskningsutvalget før endelig behandling i universitetsstyret.

Tore Tungodden

ass. universitetsdirektør

St

einar Vestad

S

eniorrådgiver

Vedlegg:

1. Maler for meldinger 2016

Kopi:

Forskningsadministrativ avdeling
Studieadministrativ avdeling

Vedlegg

Mal for meldinger:

Punktene nedenfor angir områder som skal omtales i meldingene. Samlet lengde for meldingene skal ikke overstige 6 sider. Frist for innsending er 21. april 2017.

Utdanningsmelding:

- Utdanningskvalitet: Status for fremdrift av igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye, inkludert oppfølging av resultater fra Studiebarometeret. Orientering om gjennomførte programevalueringer i 2016 og status for revisjonsarbeidet i studieprogrammene. Vi ber også om informasjon om arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall i studieprogrammene.
- Portefølje og dimensjonering: Planer for endringer og dimensjonering av studietilbud og opptak.

- Oppfølging av handlingsplaner: Status for oppfølging av Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017.

Forskerutdanningsmelding

- Oppfølging av fakultetets prioriteringer for forskerutdanningen. Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsinger.
- Opptak, gjennomstrømming, frafall, disputaser og underkjenninger – kort beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne
- Veilederopplæring og karriereveiledning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak.
- Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen, eventuelle planlagte tiltak for internasjonal rekruttering og for å øke internasjonale opphold for ph.d.-kandidatene

Forskningsmelding:

- Oppfølging av faglige prioriteringer og tiltak for økt tverrfaglig samarbeid.
- Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Oppfølging av handlingsplan for internasjonalisering.
- Kort status for oppfølging av Handlingsplan for EU-finansierte satsninger
- Tiltak for økt publisering

Senter for vitenskapsteori

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Senter for kvinne- og kjønnsforskning

Institutt for fremmedspråk

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Referanse

2017/898-UNU

Dato

16.01.2017

Forskningsmelding, forskerutdanningsmelding og utdanningsmelding 2016

Fakultetet har mottatt brev fra Universitetsdirektøren om meldinger for 2016 (sak 17/314).

Fakultetets meldinger skal behandles i fakultetsstyret 21. mars. I forkant av fakultetsstyrets behandling skal meldingene legges fram for hhv. Forsknings- og forskerutdanningsutvalget (forskningsmelding og forskerutdanningsmelding) og Studiestyret (utdanningsmelding).

For å ha tilstrekkelig tid til saksforberedelse ber vi derfor grunnenhetene om å oversende meldingene til fakultetet senest mandag 20. februar.

Ved utforming av meldingene ber vi om at enhetene tar utgangspunkt i malen i brevet fra Universitetsdirektøren (vedlagt). Fakultetets tre meldinger bør til sammen ikke overstige 6 sider, og enhetene bes derfor om å utarbeide kortfattede meldinger (1-2 sider per melding).

Utdanningsmelding

Vi ber enhetene om å ha spesielt fokus på første kulepunkt (*Utdanningskvalitet*) og tredje kulepunkt (*Oppfølging av handlingsplaner*) i sine meldinger. Fakultetet vil utarbeide svar på andre kulepunkt (*Portefølje og dimensjonering*).

Vennlig hilsen

Trine Moe

fakultetsdirektør

Unni Karin Utvik

seniorrådgiver

Utdanningsmelding 2016

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Dokumentet er behandlet i UUI ved AHKR, og godkjent slik det foreligger her.

Status for fremdrift og igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye, inkludert oppfølging av resultater fra Studentbarometeret. Orientering om gjennomførte programevalueringer i 2016 og status for revisjonsarbeidet i studieprogrammene. Informasjon om arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall i studieprogrammene.

I 2016 tilbød AHKR for andre gang introduksjonsemner, og et nytt kull programstudenter fikk dermed møte sitt spesialiseringsfag i første semester. Tilbakemeldingene fra studentene er gode, både når det gjelder disse emnenes innhold og plassering. Mens AHKR i 2015 organiserte sitt eget mottak, inngikk instituttet i fakultetets ordning med klassemottak høsten 2016. Dette var svært velorganisert og positivt for studentenes sosiale tilhørighet, men AHKR er uenig i at den faglige informasjonen og møtet med fagmiljøene kommer så sent i mottaksuken. Dette ønsker vi en ny vurdering av. For å legitimere den omfattende ressursbruken i tilknytning til klassemottaket, er det svært viktig at prosjektet følges opp av en grundig analyse av faktisk effekt på tilhørighet og frafall. To år etter at endringene i første semester og i mottaket ble innført, er det kanskje for tidlig å konkludere endelig om dette, samtidig som man skulle tro at tiltak som på denne måten er rettet direkte mot et helt kull, ville gi noen umiddelbare virkninger for kullet det gjelder. Vi imøteser rapporter om dette, der man også ser på instituttvis forskjeller mellom 2015-kullet, der bare noen institutt deltok i klassemottaket, og 2016-kullet, der alle fakultetets nye studenter inngikk i denne mottaksmodellen. Frafallet fra andre til tredje semester har ved AHKR gjerne vært høyere enn mellom første og andre semester. Om den nye studiestarten vil ha innvirkning her er for tidlig å si, men dette er noe instituttet vil følge med på. Vi har tro på at oppfølgingsarrangement som bygger videre på den AHKR-tilhørigheten instituttet legger grunnlaget for ved studiestart, vil kunne motvirke frafall utover i studieløpet. I 2016 arrangerte dessuten AHKR en felles mastermarkering for alle instituttets masterprogram, som erstatning for de tradisjonelle, fagvise markeringene som foregikk på ulik måte og på ulike tidspunkt. Dette også for å forsterke studentenes institutt-tilhørighet, som vi ønsker at de skal ta den med seg som et fundament etter endt studium – i

tillegg til den faglige kompetansen og identiteten mastergraden gir.

AHKR har våren 2016 og høsten 2016 gjennomført uformelle undersøkelser blant studentene der vi har bedt dem om å melde inn forelesere de mener fortjener hederlig omtale for sin undervisningsinnsats. Svarene som har kommet har vært beskrivende og utfyllende, og vitner om et stort engasjement hos studentene for undervisning. Svarene er i sin helhet videreformidlet til de omtalte foreleserne, og tilbakemeldingene oppleves som motiverende. Vi mener at det å verdsette og anerkjenne god undervisning bidrar til økt studiekvalitet, og at tiltak av mer formell art enn dette bør vurderes.

AHKRs forskningsetiske seminar, obligatorisk for alle instituttets masterstudenter, fikk i 2016 status som eget emne, AHKR300, og har nå flere studenter enn noen gang. Vi ser emnet som et viktig ledd i masterutdanningen.

AHKR201 *Praksis i arbeidslivet* mottok i 2016 HF-fakultetets Spurveuglepris, og blir fakultetets kandidat til Ugleprisen i 2017. Emnet er både tverrfaglig og praksisbasert, og utvikles stadig. Studentene gir svært gode tilbakemeldinger, og pågangen til emnet øker.

Programevaluering ved AHKR foregår jevnlig via programsensorordningen. I omleggingsprosesser som den kulturvitenskap har vært igjennom de siste semestrene, er programsensor en viktig sparringspartner og rådgiver.

AHKR arbeider kontinuerlig med å revidere og forbedre studietilbudet, i tråd med programsensorrappporter, evalueringer, interne strategier og politiske satsninger. I tiden som kommer vil vi jobbe med innføring av mer studentaktiv læring med allsidig og nytenkende bruk av digitale virkemidler. Etter- og videreutdanning vil også være et innsatsområde for instituttet. Også i 2017 vil organisering og finansiering av feltkursene i arkeologi være i fokus. Feltkursene innebærer en rekke praktiske og finansielle utfordringer, men er svært viktige for å opprettholde en god studiekvalitet på arkeologi.

AHKR vil videreutvikle sin rolle som lærerutdanningsaktør, særlig i forbindelse med oppstart av den nye lektorprogrammet med master i historie eller religionsvitenskap.

Portefølje og dimensjonering: Planer for endringer og dimensjonering av studietilbud og opptak

I forbindelse med HF2018 har AHKR i 2016 planlagt at studieprogrammene i historie og kulturvitenskap skal erstattes av felles studieprogram i historie og kulturvitenskap på BA- og MA-nivå. Dette ble vedtatt i fakultetsstyret i desember. I overgang til felles program ligger det ved AHKR en neddimensjonering av emneporteføljen og opprettelse av fellesemner som skal kunne inngå i begge spesialiseringer. Arkeologi og religionsvitenskap skal beholde sine disiplinbaserte program, men også disse fagene arbeider med dimensjoneringen. Arkeologi har med sine temabaserte fordypningsemner gjort det mulig å justere fordypningstilbudet fra semester til semester i henhold til ressursituasjonen. Religionsvitenskap har på sin side redusert hyppigheten av noen av fordypningsemnene, slik at de bare tilbys annet hvert år. Slik bevares programmenes tematiske mangfold uten å beslaglegge uforholdsmessig mye ressurser hvert semester.

Studiekvalitet koster, og for å opprettholde en god studiekvalitet er det sentralt å ha en kontinuerlig kontroll over hvor ressursene settes inn, hva de konkret brukes til, og om det de brukes til ser ut til å gi et godt resultat. AHKR etterlyser tydeligere vektlegging av dette ved fakultetet, ikke minst i prosesser som HF2018, og arbeider selv med å videreutvikle egne rutiner for en best mulig føring av det ressursregnskapet dette utgjør.

Økt opptak på PPU i historie i 2016 medførte et betydelig merbehov for didaktikkressurser som bare delvis lot seg dekke. Dette ga en klart redusert studiekvalitet på DIDAHIS-ernene. Dette er ikke en akseptabel situasjon, og ressursfordelingen knyttet til PPU-plassene må behandles og avklares. Dette er sentralt for UiBs renommé som lærerutdanner.

Oppfølging av handlingsplaner: Status for oppfølging av Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017

AHKRs EVU-tilbud for Norsk sykepleierforbund (AHS-ernene) og tilbudet som retter seg mot museumssektoren (MUSE-ernene) er begge eksempler på EVU-virksomhet som dekkes av handlingsplanens innsatsområde B – *UiB satser på offentlig sektor og organisasjoner i arbeidslivet*. 19 kandidater tok i 2016 ett eller to EVU-emner innen arbeidslivsstudier (AHS). 18 museumsansatte tok emner innen forskning eller forskningsformidling (MUSE). Vi opplever samarbeidet med EVU-kontoret som svært godt.

Utdanningsmelding Institutt for fremmedspråk (IF) 2016

Status for fremdrift av igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye, inkludert oppfølging av resultater fra Studiebarometeret.

Flere av fagene ved IF har det siste året hatt digitaliseringsprosjekter, med innspilling av korte videoforelesninger («flipped classroom») som skaper rom for aktiv læring og en annen tilnærming til fagstoffet i møtet mellom student og foreleser. Man har gode erfaringer med dette på ENG100 (introduksjonsemnet). Det er ønske om å i større grad ta i bruk digitale virkemidler også på andre emner på instituttet. Både russisk og fransk har jobbet med alternative, digitale undervisningsformer i 2016. Erfaringer og ideer til alternative/nye undervisningsformer var tema i allmøter og undervisningsforum ved IF. En stor del av vurderingen gjennomføres digitalt, selv om vi pr. i dag mangler tekniske løsninger for digital eksamen i språk som bruker andre alfabet enn det latinske.

Deler av omstillingsmidlene i 2016 gikk til et «praksisprosjekt» som så på hvordan fag ved IF kan inkludere praksis i utdanningen. Det er utarbeidet en grundig rapport, og det er i tillegg søkt om eksterne midler til å gjennomføre en pilot for studenter ved IF våren 2018. Fransk har ellers i samarbeid med UQAM utviklet et praksistilbud for studenter på utveksling. Vi ser at mulighet for praksis kan virke rekrutterende og hindre frafall og styrke utdanningenes yrkesrelevans og kvalitet. I samarbeid med LLE og Karrieresenteret arrangerer vi skreddersydde jobbsøkerkurs for studentene våre, noe vi har svært gode erfaringer med. IF ønsker et tettere samarbeid med Karrieresenteret for å bevisstgjøre studentene om deres yrkesmuligheter. Resultater fra studiebarometeret viser at det er viktig å synliggjøre yrkesrelevansen. Det ble også satt av omstillingsmidler til en arbeidsgruppe som ha utredet grunnlaget for en eventuell fremtidig SFU-søknad fra IF, og til arbeidsgrupper som utvikler til fellesemner i hhv. litteratur og lingvistikk ved IF.

IF har ellers jobbet med å styrke utvekslingsmulighetene på studieprogram med få avtaler (særlig arabisk, kinesisk og engelsk) og det er opprettet flere nye studentutvekslingsavtaler. For fremmedspråksstudium er dette en viktig del av kvaliteten i utdanningene. Vi har ellers jobbet særlig med rekruttering til masterprogrammene i 2016, og fortsetter dette arbeidet i 2017.

Orientering om gjennomførte programevalueringer i 2016 og status for revisjonsarbeidet i studieprogrammene.

Instituttet mottok i 2016 programsensorrapporter for russisk, japansk, arabisk, kinesisk, engelsk og spansk. Emne- og programevalueringer ved IF blir diskutert i fagmiljøene og tatt opp i programstyrene. Eventuelle tiltak kan resultere i emne- og studieplanendringer, som igjen blir behandlet av UUI. Alle programsensorrapporter legges frem for UUI før de oversendes fakultetet/studiestyret og lastes opp i kvalitetsbasen. Ved IF blir i tillegg alle emnerapporter lastet opp i kvalitetsbasen.

Revisjonsarbeidet i studieprogrammene er utsatt ved HF på grunn av HF2018.

Informasjon om arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall i studieprogrammene.

IF har de to siste årene hatt en aktiv rolle i arbeidet med studiestartgrupper om høsten for nye studenter ved HF. Instituttet har svært god erfaring med gruppemottaket, og tilbakemeldingene fra studenter og forelesere er svært positive. Sammen med introduksjonseminnene i første semester, bidrar dette til at studentene møter faget tidlig i studiet, og at kullfølelsen øker.

Enkelte fag ved IF har prøvd ut en mentorordning for studenter. Erfaringene med mentorordningen har imidlertid ikke vært særlig positive, siden oppmøtet fra studentenes side dessverre har vært dårlig. Mentorordningen vil derfor ikke være et satsningsområde fremover.

IF jobber ellers aktivt med å støtte fagutvalgene, blant annet gjennom semestervise frokostmøter, og oppfordrer til økt deltakelse og gjennomføring av sosiale tiltak som inkluderer alle på faget.

Enkelte av masterprogrammene ved IF har få studenter i hvert kull. Vi har derfor invitert alle nye masterstudenter ved IF til et felles frokostmøte. Vi har svært gode erfaringer med dette så langt. Oppmøtet har vært godt, og studentene på de ulike IF-fagene har blitt bedre kjent med hverandre og medstudentene de skal dele lesesal med i masterstudiet. Dette bidrar til å øke tilhørigheten, ikke bare til den enkeltes fag, men til instituttet og studentgruppen på master som helhet.

Portefølje og dimensjonering

- IF får en ny stilling i fagdidaktikk i spansk og ønsker å etablere Spansk som fag I i lektorutdanningen (MAHF-LÆFR) fra og med høsten 2018
- Kinesisk ønsker opptak til sitt bachelorprogram hvert år fra og med høsten 2017, uavhengig av en eventuell utsettelse av implementeringen av HF2018 for det nye bachelorprogrammet i øst-asiatiske studier.
- Engelsk ønsker å utrede mulighet for ha opptak til erfaringsbasert master i engelsk (VID-MAUENG) annethvert år fra og med høsten 2017.

Oppfølging av handlingsplaner: Status for oppfølging av Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017

Videreutdanning ved IF

Etter tildeling av midler både fra Norgesuniversitetet og Utdanningsdirektoratet (Kompetanse for kvalitet - KfK) har både arabisk og spansk jobbet med å utvikle nye videreutdanningstilbud i 2016. Oppstart både for nettarabisk og for de nettbaserte KfK-kursene i spansk blir høsten 2017.

Det etablerte nettspansktilbudet er ellers for tiden preget av kanselleringer av kurs på grunn av få søkere. Våren 2016 ble innføringskurset SLAN600 kansellert. Høsten 2016 var det få søkere til det ene kurset på 100-nivå og det ble besluttet å kansellere det. Våren 2017 kjøres det to kurs på 100-nivå, mens både innføringskurset og emnet på 200-nivå er avlyst. Det vurderes om det bare skulle settes opp et kurs på 100-nivå per semester og om innføringskurset kun skal settes opp et semester per år eller legges ned.

Nettkinesisk ble kansellert i 2015/2016, men høsten 2016 var det nok søkere til å starte opp og kurset for viderekomne går denne våren. Digitsk er fortsatt foreløpig innstilt pga. manglende ressurser i faget. Fremmedspråksdidaktikk (FRAMDI, tilbud i fagdidaktikk for fransk, spansk og tysk for ungdomsskolelærere) har blitt innstilt på ubestemt tid i forbindelse med oppstart av de nye spanskkursene. I løpet av året skal studieplanen til det erfaringsbaserte masterprogrammet i undervisning med fordypning i norsk (VID-MAUENG) revideres.

Etterutdanning ved IF

På Faglig-pedagogisk dag (første fredag i februar hvert år) stiller IF med et bredt spekter med innlegg. IF har i tillegg arrangert egen fagdag for fremmedspråklærere på høsten, men i 2016 ble denne dessverre avlyst. IF er i kontakt med fagnettverket for fremmedspråk i fylkeskommunen, og ønsker å satse på egne fagdager for fremmedspråklærere videre.

Synnøve Ones Rosales, *undervisningskoordinator*
Silje Grønner Stang, *studieleder*

Utdanningsmelding for 2016 fra Instituttet for lingvistiske, litterære og estetiske studier, vedtatt av UUI 17. februar 2016

Utdanningskvalitet: Status for fremdrift av igangsatte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye, inkludert arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av frafall i studieprogrammene.

Fagmiljøene ved LLE har i 2016 viet svært mye tid til arbeid med fakultetets prosjekt for revidering av studieprogramporteføljen, HF2018, både i tverrfaglige arbeidsgrupper og innad i egne miljø. Hvordan studiekvaliteten kan ivaretas og videreutvikles som del av prosjektet har vært et gjennomgående tema i arbeidet, som fortsetter i 2017.

LLE fikk i 2016 en tildeling på 450 000 kroner øremerket strategiske tiltak, og midlene ble blant annet gitt til studiekvalitetsarbeid. Følgende tiltak ble iverksatt/videreført med disse midlene:

- ☑ Digital kultur arbeidet med etablering av utvekslingssamarbeid med National University of Ireland Galway
- ☑ Allmenn litteraturvitenskap videreførte mentorordning, der masterstudenter fungerer som mentorer for nye studenter
- ☑ Nordisk litteratur utviklet kursopplegg for studentaktiv undervisning i forbindelse med å skrive en introduksjonsbok i sjangerteori
- ☑ Scandinavian Area Studies arrangerte sosiale tiltak for internasjonale studenter på kursene
- ☑ Fagmiljøet i teatervitenskap etablerte et prosjektarbeid for å utrede modeller for praksissamarbeid innen teatervitenskap og beslektede kultur- og kunsthistorie ved HF. Prosjektet har utarbeidet en rapport som blant annet tar for seg kjernesporsmål til praksis i humanistiske utdanninger og som vil foreslå både generelle praksismodeller og konkrete modeller for teatervitenskap. Ut fra dette arbeidet vil LLE jobbe med å etablere praksissamarbeid med lokale kunst- og kulturorganisasjoner på bachelor- og masternivå.

I samarbeid med Institutt for fremmedspråk arrangerte LLE en avslutning for masterstudenter høsten 2016, og LLE støtter fakultetets arbeid for å lage et felles arrangement for ferdige bachelorstudenter. LLE vil følge opp de tiltakene som allerede er iverksatt, men vi vurderer at det ikke foreligger et umiddelbart behov for ekstraordinære tiltak før ny studieprogramportefølje er etablert.

Utdanningskvalitet: Orientering om gjennomførte programevalueringer i 2016 og oppfølging av resultater fra Studiebarometeret

Studieprogrammene ved LLE hadde i 2016 etablert avtaler med eksterne programsensorer med plan for evaluering av studieprogrammene. Noen program hadde avtaler som utløp ved utgangen av 2016, og det arbeides med å etablere nye avtaler. Evaluerte program i 2016 så langt var bachelor- og masterprogrammene i kunsthistorie, norrøn filologi og allmenn litteraturvitenskap. Rapportene vil behandles i programstyrene og så legges frem for Studiestyret. LLE ser at programsensorordningen kan utnyttes enda bedre, og vil jobbe for at kvalitetssikringsarbeidet får en tydeligere forankring ved

instituttet. Omleggingen av porteføljen ved fakultetet vil virke inn på programsensorarbeidet, og det kan være hensiktsmessig med en gjennomgang av hvordan ordningen utnyttes på tvers av instituttene.

Det var 4 studieprogram ved LLE som hadde nok respondenter i Studiebarometeret til å gi resultater for 2015: bachelorprogrammene i allmenn litteraturvitenskap, kunsthistorie og språkvitenskap og masterprogrammet i digital kultur. Studentenes helhetsvurdering av de tre bachelorprogrammene var forholdsvis god (3,8-4,1 av 5), men programmene hadde svakere resultater med hensyn til medvirkning (3,1-3,5 av 5) og yrkesrelevans (3,0-3,4 av 5). Helhetsvurderingen av masterprogrammet i digital kultur var svært god (4,5 av 5), og programmet vurderes høyere enn gjennomsnittet for sammenlignbare utdanninger på alle indikatorer i undersøkelsen. LLE har ikke iverksatt spesifikke tiltak som resultat av undersøkelsen fra 2015.

For at flere skulle svare i 2016 ble det gjort en innsats for å informere studenter om Studiebarometeret med en oppfordring om å svare. LLE vil ta for seg resultatene for 2016 og vurdere behovet for umiddelbare tiltak.

Etter- og videreutdanning

Status for oppfølging av Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2015-2017.

I handlingsplanen for etter- og videreutdanning vil UiB utvide porteføljen av utdanningstilbud rettet mot lærere. EVU-tilbudet ved LLE retter seg i hovedsak nettopp mot dem som vil eller som allerede underviser i skolen, og emnene er først og fremst spisset mot norskfaget som er det største av skolefagene. LLE er en aktiv bidragsyter i Faglig-pedagogisk dag.

Høsten 2016 var det en markant økning i antall søkere til Prisme, som retter seg mot undervisere av norsk som andrespråk for barn og voksne. Fagmiljøet bak Prisme fikk i 2016 midler fra Kompetanse Norge (tidligere VOX) til å videreutvikle tilbudet, og det planlegges å gi studenter anledning til å spesialisere seg i undervisning for barn eller for voksne. Videomaterialet som brukes i undervisningen skal oppdateres i samarbeid med DigUiB og UiB Videre.

Det var også en markant økning i søkertallene til Fjernord, som er et samlingsbasert studium i nordisk språk og litteratur som gir undervisningskompetanse i norskfaget. LLE hadde to nye studietilbud for lærere fra høsten 2016: Norsk 1 og Norsk 2, som går under «Kompetanse for kvalitet»-ordningen til Utdanningsdirektoratet og inkluderer fagdidaktiske tema og er rettet mot dem som underviser eller vil undervise i norsk på 8.-13. trinn.

LLE tilbyr et erfaringsbasert masterprogram i undervisning med fordypning i nordisk språk og litteratur. Programmet er rettet mot lærere i mellom- og ungdomstrinnet av grunnskolen og lærere i videregående skole. I løpet av 2017 skal studieplanen til programmet revideres, og det må foretas en vurdering av bruken av faglige ressurser sammenlignet med det ordinære studietilbudet.

Fagmiljøet bak emnet Praktisk informasjonsarbeid mottok i 2016 stimuleringsmidler fra UiB Videre til å utvikle et EVU-emne rettet mot kommunikasjonsarbeidere innen kultur, forskning og undervisning. Arbeidstittlen til emnet er Hermod: Retorikk, kultur og samfunn, med planlagt oppstart vår 2018. LLE har fått forespørsel fra Hordaland Fylkeskommune om at det samlingsbaserte kurset for lærere i videregående skole som underviser eller skal undervise minoritetsspråklige elever kan tilbys på nytt. EVU-virksomheten ved LLE svarer i dag godt til målene i handlingsplanen for etter- og videreutdanning, og tilbudene er etterspurt. På grunn av den pressede ressursituasjonen, særlig for nordiskfaget, og den usikre finansieringsmodellen for EVU, kan driften av tilbudet ved LLE på sikt få konsekvenser for det ordinære studietilbudet ved instituttet

UTDANNINGSMELDING 2016 - FOF

Utdanningskvalitet: Status for framdrift av påbegynte kvalitetstiltak og vurdering av behov for nye, oppfølging av resultat frå Studiebarometeret, og informasjon om arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av fråfall i studieprogramma

Hovudfokus på undervisningssida var evaluering og ev. justeringar av dei reviderte studieprogramma, BAHF-FILO og MAHF-FILO med tilhøyrande emneplanar. På bakgrunn av tilbakemeldingar frå studentar og tilsette har me gjort nokre små endringar både på bachelor- og masternivå, først og fremst knytt til arbeidskrav og vurderingsformer.

For både MAHF-FILO og BAHF-FILO er instituttet no inne i ein prosess der me ser på moglegheita for å revidere studieplanen. Intensjonen er å sikre den faglege breidda i gradane, effektivisere undervisninga, samt gjere studieløpa meir forskningsbaserte. Endringane er venta å tre i kraft frå hausten 2017.

Ved å synleggjere moglegheita for utveksling både for lærarar og studentar har me i 2016 sett ei lita auke både for student- og lærarmobilitet.

Når det gjeld innreisande studentar så har dette vore eit satsingsområde for instituttet og me kan syne til sær gode tal: me har nesten like mange innreisande studentar per semester som me har programstudentar (mellom 20 og 30).

Instituttet konstaterer at MAHF-FILO ligg over gjennomsnittet i alle kategoriane (Læringsmiljø, Medverking, Inspirasjon og Yrkesrelevans) i Studentbarometeret. For kategoriane Medverking og Yrkesrelevans er verdiane like vel for låge og instituttet vil ta grep for å få desse auka m.a. gjennom meir forskningsbasert undervisning, og å trekke lærnader frå instituttet sin ferske Alumnus-undersøking.

For BAHF-FILO og BAHF-RET var det for få respondentar til at ein kan trekke nokre konklusjonar.

Instituttet har i 2016 vidareført mentorordninga for våre studentar. Mentorordninga går ut på at dei nye studentane møter ein tildelt fagleg tilsett 2 til 3 gongar per semester. Evalueringar tyder på at dette har vore eit positivt tiltak og me vil ta med oss denne ordninga inn i 2017.

Instituttet fekk i 2015 tildelt midlar til rekruttering og studiekvalitet. Prosjekta som fekk allokert midlar blei i all hovudsak ferdigstilt i 2016 og omfatta: kurs i antikkens filosofi i Hellas (utsett til 2017), Alumnuskartlegging, Rekrutteringsfilm: FIL124, Nye evalueringsverktøy (sokalla «klikkere» brukt i undervisningsaugemed)

Når det gjeld informasjon om arbeid med økt gjennomstrømming og reduksjon av fråfall i studieprogramma vil instituttet arbeide vidare med dette. Mentorordninga blir vidareført. Det er særleg i studentane sitt første studieår me ser fråfall, så det vil vere viktig for instituttet å vidareføre/iverksette tiltak som integrerer ferske studentar både sosialt og fagleg så tidleg som mogeleg. Me har for tida eit sær aktivt fagutval med studentar som me ser har ein særleg positiv effekt. Instituttet vil legge til rette for at fagutvalet får både økonomisk og rommeleg spelerom.

Utdanningskvalitet: Orientering om gjennomførte programevalueringar i 2016 og status for revisjonsarbeidet i studieprogramma.

På BAHF-FILO blei dei fleste emna på 100-nivå (samt nokre på 200-nivå) under ny struktur evaluert i 2016.

Det blei ikkje gjennomført programsensur i 2016. Instituttet fekk først på plass ny programsensur våren 2015. MAHF-FILO og BAHF-FILO skal evaluerast grundig både på program- og emnenivå gjennom heile 2016. Det same vil gjelde for BAHF-RET.

Program- og emneevalueringar blir etter hovudregelen lasta opp i universitetet sin studiekvalitetsdatabase.

Portefølje og dimensjonering: Planer for endringar og dimensjonering av studietilbod og opptak.

Instituttet har planar om å opprette ei ny spesialisering på MAHF-FILO: «Philosophy, Politics, Economics»

Instituttet har planar om å opprette eit nytt tverr-fakultært masterprogram: Masterprogram i «Philosophy and Public Policy»

Oppfølging av handlingsplanar: Status for oppfølging av Handlingsplan for etter- og vidareutdanning 2015-2017.

Instituttet oppretta i 2015 to vidareutdanningsemne: FIL623 - Etikk for helsearbeidarar og FIL624 – Forskningsetikk som instituttet vil tilby ved behov. Desse blei ikkje tilbudd i 2016.

UTDANNINGSMELDING fra SKOK 2016

Utvikling av studietilbud, studieprogram, fagmiljø og studentrekruttering

SKOK har omstrukturert Bachelorprogram i kjønnsstudium for å gjøre programmet mer robust. Omleggingen gjør at programemnene og spesialiseringsemnene nå kommer i egne semestre, noe som letter timeplanleggingen. Studieplaner for en ny spesialisering i sosialantropologi er også utviklet for bedre å ivareta den samfunnsvitenskapelige delen av programmet.

Høsten 2016 startet de første studentene på SKOKs nye Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold. Årsstudiet ble opprettet på anbefaling fra en arbeidsgruppe med medlemmer fra SKOK, HF-Fakultetet og SA i første rekke for å styrke bachelorgraden, men med muligheten for at bacheloren på sikt kunne erstattes av Årsstudium i kombinasjon med Masterprogram. En eventuell ny gjennomgang av bachelorprogrammet er mest hensiktsmessig når man kan forvente å se effekter av endringene i programmet (dvs. etter at minst et kull er igjennom det nye årsstudiet).

Opprettingen av årsstudiet ser ut til å ha hatt en positiv effekt på søker tallene. Bachelorprogrammet og årsstudiet hadde henholdsvis 165 og 378 søkere. Det ble tatt opp 30 studenter på årsstudiet, og 20 studenter på bachelorprogrammet høsten 2016 (tall basert på DBH). Emnet KVIK100/110 (10/15 SP) uteksaminerte 20/16 studenter høsten 2016. KVIK102 Likestilling og mangfold (15 SP) uteksaminerte 34 studenter. I emnet KVIK201 Kjønnsteori (15 SP) avla 13 studenter eksamen i 2016. Sistnevnte emne vil fra og med høsten 2017 være et 3. semesteremne for gradsstudentene. Da vil vi mest sannsynlig også få økt studentantall, i tråd med økt antall programstudenter.

I forbindelse med opprettelsen av årsstudiet har vi utviklet emnet KVIK110 Innføring i kjønnsstudium med utvida semesteroppgave (15 SP), som er en utvidet versjon av førstesemesteremnet KVIK100 Innføring i kjønnsstudier (10 SP). Under emnet KVIK 206 Gender and sexuality in a global context, har vi utviklet kurset "Gender, migration and time". Kurset prøver ut nye former for studentaktiv læring og gir studentene anledning til å diskutere pensum

med forskere i det NFR-finansierte prosjektet *Waiting for an uncertain future: The temporalities of irregular migration*. Kurset rekrutterer studenter fra en rekke fagdisipliner og landbakgrunn, og har – med sin alternative undervisningsform – bidratt til en tett kopling mellom forskning og undervisning, og stor grad av interaksjon mellom studenter og "lærere". KVIK 206 går på engelsk og tiltrekker seg et betydelig antall internasjonale studenter.

Undervisningsressurser/behov og langtidsplaner for undervisning i kjønnsstudier

Det er i utgangspunktet god balanse mellom undervisningsressurser og undervisningsbehov ved SKOK. Fagmiljøet er lite, men det er mulig å avvikle forskningsfri for fast ansatte uten at det utløser vikarbehov, og må derfor ses på som robust. SKOK vurderer kontinuerlig studietilbudet opp mot undervisningsressursene ved senteret. Dersom studentmassen fortsetter å øke og vi skal ta opp flere studenter enn planlagte studieplasser, så må det likevel vurderes å øke undervisningsstaben.

SKOK har også en langsiktig målsetning om å utvide undervisningstilbudet til å omfatte masternivå. UiB, som et av landets største universiteter, bør ha et slikt tilbud. Senteret mangler foreløpig dessverre ressurser til å opprette eget masterprogram, men ønsker å være i dialog med relevante miljøer v/UiB om muligheter for samarbeide på masternivå. Vi har spilt inn egnede emner til styringsgruppen for det strategiske satsningsområdet Globale samfunnsutfordringer, der særlig KVIK 206 vil være svært aktuelt. Behovet for en Mastergrad i kjønnsstudier ved UiB øker med veksten i antall studenter på BA-nivå som nå forsvinner til andre norske universiteter. Samtidig vil en slik grad være med å sikre et høyt kompetansenivå på kjønnspektiver innen ulike fagfelt v/UiB – noe som i økende grad kreves i forbindelse med publisering og ekstern forskningsfinansiering.

Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen og planer framover

SKOK jobber aktivt med rekruttering, og produserte i samarbeid med en dansk kunstner en rekrutteringsfilm som ble publisert på nettet vinteren 2016.

Vi arbeider fortsatt med å finne en løsning på tekniske barrierer som gjør det vanskelig å synliggjøre vårt tverrfaglige studieprogram på nettsidene til flere fakulteter enn Det humanistiske fakultet.

I 2017 vil SKOK prioritere å videreutvikle Bachelorprogram i kjønnsstudium ved å foreta emnerevisjoner med tanke på å skape et bedre forhold mellom undervisning og evalueringsform. Vi vil fortsette å forbedre informasjonsflyten mellom senteret og samarbeidsinstituttene gjennom koordinering mellom SKOKs studieadministrasjon og de involverte instituttene, slik at endringer i emneportefølje og studieplaner fanges opp tidlig.

Vi vil jobbe videre med å få god synergieffekt mellom BA-programmet og årsstudiet. Vi vil også fortsette å jobbe med rekruttering til årsstudiet blant annet gjennom fokus på relevans for arbeidslivet, og med kontakt med institutter som tilbyr utdanningsløp der et årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold vil kunne være relevant/ ønskelig for studentene.

HF 2018

I forbindelse med gjennomgangen av studieprogramporteføljen ved fakultet foretok SKOK en grundig gjennomgang av undervisningen ved senteret. SKOK opprettet en arbeidsgruppe bestående av Forsknings og Undervisningsutvalget ved SKOK og en utvidet arbeidsgruppe som besto av Programstyret for BAHF-Kjønn. Arbeidsgruppen foreslo å utvikle emnet KVIK 201 Kjønnsteori til valgfritt obligatorisk emne for MA-studenter på HF siden svært mange skriver oppgave med kjønnsperspektiv uten å ha bakgrunn i kjønnsteoretisk tenkning. Dette ville ha styrket ivaretagelsen av kjønnsperspektiver i fakultetets studieprogramportefølje. Arbeidsgruppen kom også med innspill til måter å redusere sårbarhet i kjønnsemnene som undervises ved fakultetet samlet sett gjennom tettere samarbeid mellom instituttene. Innspillene ble ikke tatt inn av prosjekt og styringsgruppen, men SKOK har inngått samarbeid med Nordisk og Samtidskultur hvor KVIK 201 inngår som valgfritt obligatorisk emne. Samtidskultur vil også å oppgi KVIK 101 som anbefalte frie studiepoeng.

Studiekvalitets- og læringsmiljøtiltak

SKOK har satt i verk flere tiltak for å redusere frafall fra bachelorprogrammet, inkludert studentmottak for førstesemesterstudenter, økt tilrettelegging for aktivitet i fagutvalget, tildeling av akademisk kontaktperson til studenter, og flere faglig-sosiale tilbud som faglunsjer og filmkvelder. Det vil vi fortsette med i 2017.

SKOK har hatt særlig fokus på forholdet mellom undervisning og eksamensformer i 2016, og er i gang med revisjon av alle emnene med dette for øyet. SKOK har tatt i bruk digital eksamen i emner det er aktuelt, og har nå kun digitale kompendier i bruk i emnene våre.

Utfordringer i studiekvalitets- og læringsmiljøarbeidet

SKOK fortsatt fokusere på rekruttering og frafallsproblematikk, og vil videreutvikle tiltakene som er iverksatt. Tiltakene ser ut til å ha økt kullfølelsen blant programstudentene. En utfordring framover blir å bedre integrasjonen mellom årsstudiestudenter og programstudenter. Det vil også være ledd i arbeidet med å rekruttere nye programstudenter fra årsstudiet. Arbeidet med å rekruttere flere utenlandsstudenter til det engelskspråklige emnet har gitt resultater, og vi vil fortsette dette arbeidet.

Studieprogramevalueringer, gjennomføring og planer framover

Programsensor Anne-Birgitte Rønning leverer sin siste programsensorrapport i februar 2016. Programsensor ble brukt som ekstern sensor for alle SKOKs emner høsten 2015, slik at karakternivået grundig kunne gjennomgå. Programsensor konkluderte med at karakternivået er i tråd med karakternivået ved andre institusjoner. SKOK har ansatt ny programsensor, som leverer sin første rapport i 2017.

Status for aktivitet i etter- og videreutdanning og planer framover

SKOK har ikke noe EVU-tilbud. Noen av emnene i årsstudiet egner seg til utvikling av mer fleksible og yrkesrettede EVU-kurs innen likestillings- og mangfoldsproblematikk, men pga manglende ressurser vil ikke dette prioriteres i 2017.

UTDANNINGSMELDING FRA SVT - 2016

Utdanningskvalitet:

Da SVT ikke har ordinære studieprogram på bachelor- eller masternivå er en rekke av punktene vi er bedt om å omtale i meldingen ikke aktuelle, og blir derfor heller ikke omtalt.

SVTs primære undervisningsoppdrag er knyttet til doktorgradsutdanningen ved UiB der SVT har ansvar for undervisningen i vitenskapsteori og etikk ved alle fakultet bortsett fra Det medisinsk-odontologiske fakultet og det Det juridiske fakultet, men det arbeides langsiktig med dette å få på plass avtaler med disse fakultetene også.

I forhold til studiekvalitet jobbes det bl.a. med å gjøre undervisningsoppgavene mer robuste ved å utvikle et helhetlig og grunnleggende rammeverk av sentrale undervisningsmoduler med litteraturhenvisninger og kilder for å øke fleksibiliteten og sikre kontinuiteten i vitenskapsteoriundervisningen i p.hd.-utdanningen. Vi ser for oss en økt vektlegging av digitale medier i fremtiden. Dette vil også være med på å bidra til økt fleksibilitet og til å realisere målet om tverrfaglighet i forskerutdanningen.

Portefølje og dimensjonering: Planer for endringer og dimensjonering av studietilbud og opptak.

SVT har i 2016 fortsatt arbeidet for å konsolidere det tverrfaglige studietilbudet på bachelornivå, de såkalte dannelsesemnene. I 2016 hadde emnene 43 beståtte eksamener og en studiepoengsproduksjon på 215stp.

Våren 2017 har SVT 124 oppmeldte til emnet *VIT215 Menneske på flukt. Kva veit vi og kva bør vi gjere?* Den økte tilstrømmingen skyldes den dagsaktuelle tematikken, samt økt fokus på rekruttering til dannelsesemnene. Det virker som at de to siste årenes innsats for å synliggjøre dannelsesemnene både blant studenter og ansatte ved universitetet har gitt resultater.

SVT skal i 2017 fremlegge planer for å igangsette et tverrfakultært og tverrfaglig VIT300 emne i vitenskapsteori. Dette tilbud vil samle sentrale temaer i studier av vitenskap og teknologi, samt skjæringsfeltet vitenskap og samfunn. Tilbudet skal i hovedsak være basert på lærebøker og gi studerende fra andre fag relevant innblikk i vitenskapsteoretiske temaer.

SVT skal i 2017 utrede muligheten for å opprette et tverrfaglig masterprogram i vitenskapsteori gjennom samarbeid med andre institutter og fagmiljøer.

SVTs ansatte bidrar i tillegg med ulike enkeltbidrag til emner på alle nivå i en rekke fagmiljøer og fakulteter. SVTs ansatte har i 2016 bidratt med fagkompetanse innen vitenskapsteori og etikk i undervisningsopplegg ved flere av fakultetene ved UiB på ulike nivå. Til sammen utgjør dette et vesentlig antall undervisningstimer som kommer i tillegg til SVTs primære undervisningsansvar

på 900-nivå, men dette ansees som en så viktig del av senterets tverrfaglige rolle ved UiB at alle ansatte blir oppfordret til å bidra bredt og er noe senteret fortsatt ønsker å bidra med.

Utover dette er det også andre undervisningstilbud der SVT har fått en sentral rolle. Mens mange av de nevnte tilbudene ikke bygger på skriftlig nedfelte forpliktelser for SVT, står studietilbudet i nanoteknologi i en særstilling idet UiBs nano-programmer bygger på et prinsipp om tverrfaglighet der nanoetikk skal inngå både i bachelorgraden og mastergraden. Som eneste fagenhet ved UiB med forskningsbasert kompetanse i nanoetikk, ble SVT derfor bedt om å bidra fast inn i NANO100 og videre om å drifte emnet NANO310 Nanoetikk (5 studiepoeng). Vi har fortsatt, etter gjentatte ganger å ha tatt det opp med MN-fakultetet og Studieadministrativ avdeling, ikke fått avklart en finansieringsmodell og endog finansiering av dette emnet, men vi har av hensyn til studentene likevel gitt undervisning i emnet – vederlagsfritt.

SVT har så langt ikke hatt egne etter- og videreutdanningstilbud. Det er heller ingen planer om å utvikle slike tilbud i løpet av 2016.

V Drøftingssaker

Styre: Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Sak: 7/17

Møte: 09.03. 2017

Sak7/17: Praksisrapport fra LLE

Dokumenter i saken: [Rapport om praksis i utdanningane ved Humanistisk fakultet](#)

Oversender hermed rapport om praksis i HF-utdanninger, med spesielt fokus på teatervitenskap.

Vi takker for støtten fra HF og LLE til utredningsarbeidet og håper rapporten vil inspirere til å styrke praksisdimensjonen i HF-utdannelsene.

Vennlig hilsen

Ragnhild Gjefsen og Keld Hyldeg

Rapporten legges frem som drøftingssak i Studiestyret

Claus Huitfeldt
prodekan

Ranveig Lote
studiesjef